

Jaarverslag 1999 van de vereniging 'Maarn-Maarsbergen Natuurlijk'

Het afgelopen jaar is voor de vereniging misschien geen opzienbarend jaar geweest, maar toch is er veel het vermelden waard.

Nationale Park Utrechtse Heuvelrug i.o.

Een heuglijk feit is de instelling van het Nationale Park Utrechtse Heuvelrug i.o. Een groot gedeelte van het buitengebied van de gemeente Maarn valt in dit park. Met de instelling wordt erkend dat de Utrechtse Heuvelrug natuurwaarden heeft die van nationaal belang zijn. De komende periode wordt door het hiervoor ingestelde overlegorgaan een beheers- en inrichtingenplan gemaakt. Via de Stichtse Milieufederatie - maar wellicht ook via een directe weg - kan onze vereniging ideeën inbrengen voor dit plan. Als het plan eenmaal is goedgekeurd door de minister van LNV vindt definitieve oprichting van het nationale park plaats.

Landschaps coördinator

Een ander heuglijk feit is dat het voorbeeld van de gemeente Maarn om een landschapscoördinator aan te stellen, navolging heeft gevonden in de gemeente Woudenberg. Cees van Lambalgen werkt nu fulltime voor beide gemeenten. Het aanstellen van een landschapscoördinator en het maken van landschapsonderhoudsplannen heeft in de gemeente Maarn al bewezen dat hiermee de aandacht van gemeente en burgers voor het landelijk gebied sterk verbetert. Uiteindelijk is de kwaliteit van het landelijk gebied hier zeker mee gediend. Denk maar aan het herstel van houtwallen, amfibiepoelen en leuke, kleine boomgaardjes.

Ledental

Het ledental van de vereniging is het afgelopen jaar nauwelijks gewijzigd. In de bestuurssamenstelling zijn wel wijzigingen opgetreden. Eddie Koornneef is vanwege zijn verhuizing naar Doorn uit het bestuur gegaan. Tijdens de algemene ledenvergadering in april a.s. zal ook Maarten de Kluiver afscheid nemen van het bestuur en op termijn geldt hetzelfde voor Conny Lammers. Op deze plaats wil het bestuur Maarten en Eddie van harte bedanken voor hun jarenlange en enthousiaste inzet! Gelukkig is in de opengevallen plaatsen binnen het bestuur vrijwel weer voorzien. Henk van den Beld en Jeltje Bijleveld hebben het afgelopen jaar al een belangrijke bijdrage geleverd aan het bestuurswerk. Met de algemene ledenvergadering hopen wij ook Jaap de Bruin in het bestuur te kunnen verwelkomen.

Cultuurhistorische commissie

Het afgelopen jaar is de cultuurhistorische commissie echt 'op stoom' gekomen. Veel mensen hebben dit gemerkt aan de voortreffelijke open monumentendag in september jongstleden. Dankzij de inzet van veel enthousiaste mensen en de ondersteuning van de gemeente Maarn was deze dag een groot succes. Velen hebben een mooie herinnering aan deze dag in de vorm van het boekje dat speciaal voor deze dag uitgegeven is. Helaas is de aandacht voor de cultuurhistorie nog niet bij alle mensen en op alle plaatsen voldoende. Denkt u maar aan het verval van het prachtige pand 'de

Grote Bloemheuvel' in de kern van Maarsbergen. Wat zou hier iets moois van te maken zijn! Bijvoorbeeld een koffiehuis in de stijl van het begin van deze eeuw. Een dergelijk café zou tevens een entree kunnen zijn voor mensen die het Nationale Park gaan bezoeken. Een ander voorbeeld van verval is de recente sloop van huisje Koedam aan de Scherpenzeelseweg. Een uniek daglonershuisje dat heel romantisch van aanzien en ligging was. Het is te hopen dat de nieuwbouw op deze plaats nog iets van de oude sfeer kan terugbrengen.

'Natuur/cultuur 2000'

Eind 1999 heeft het bestuur een werkgroep ingesteld die een scholenproject gaat uitwerken. Dit in het kader van het provinciale jaar 'natuur/cultuur 2000'. De provincie heeft onze vereniging opgeroepen om een project in te dienen. Wij vonden het aardig om onze aandacht dit keer speciaal naar de jonge generatie uit te laten gaan. In de week van 8 tot en met 12 mei aanstaande zullen de drie basisscholen in de gemeente Maam volop aandacht geven aan de natuur en cultuurhistorie in onze gemeente. Hiervoor wordt een boekje uitgegeven voor alle leerlingen. Tevens gaan de leerlingen kleine opdrachten uitvoeren, komen er gasten in de klas om over diverse natuur- en cultuuronderwerpen te vertellen en worden er excursies georganiseerd. Het belooft heel leuk te worden!

Hogesnelheidslijn/A12

Met betrekking tot de aanleg van de Hogesnelheidslijn Oost (HSL-Oost) en de verbreding van de A12 is er dit jaar onder leiding van de gemeente Maam hard gewerkt aan de uitwerking van de zogenaamde Maamse variant. Het landelijke en het gemeentelijke proces zijn voor een ieder niet altijd even goed te volgen. Toch probeert onze vereniging een constructieve bijdrage te leveren. De cultuurhistorische commissie heeft hiertoe een brief opgesteld waarin zij ideeën aanraagt ten behoeve van de Maarnse variant. Deze ideeën liggen goed in lijn met de ideeën die ook bij anderen - bijvoorbeeld de vereniging bewonersbelangen - leven. Maar in hoeverre deze ideeën door de gemeente zijn overgenomen, is nog niet duidelijk. Het bestuur blijft er op aansturen dat schade aan de natuur en cultuurhistorie zoveel mogelijk wordt voorkomen en dat er maatregelen worden genomen die een verbetering op dit vlak inhouden. Uiteindelijk zal het aankomen op een zeer zorgvuldige uitwerking van de gekozen variant, want binnen elke variant bestaat nog een grote speelruimte die uiteindelijk zowel kan resulteren in winst als in verlies. De vereniging zal er daarom bij de verschillende overheden op aandringen - om na de keuze voor een bepaalde variant - goed bij de uitwerking te worden betrokken.

Lezingen en excursies

Tenslotte zijn vrijwel alle lezingen en excursies het vermelden waard. Helaas is één lezing op het laatste moment uitgevallen vanwege familie-omstandigheden bij de spreker. Dergelijke zaken zijn niet te voorzien, maar het is jammer dat mensen hierdoor voor niets naar de Twee Marken zijn gekomen. Goede herinneringen zijn er bijvoorbeeld aan het dauwtrappen. Er was een grote opkomst. Ook namen enkele bewoners van de Regenboog deel. Zij zorgden voor een heel gezellige sfeer. Ook is er dit jaar weer een aantal leuke bijeenkomsten geweest voor de kinderen. Regelmatig

vindt samenwerking met de bibliotheek van Maam plaats. Het bestuur waardeert dit zeer!

Activiteiten van de Cultuurhistorische commissie in 1999

In 1999 heeft de Cultuurhistorische commissie aan veel verschillende onderwerpen gewerkt, waarvan wij er hier graag een paar onder uw aandacht willen brengen.

De Grote Bloemheuvel

In de eerste plaats hebben wij getracht de noodzaak tot behoud en herstel van de Grote Bloemheuvel in de dorpskern van Maarsbergen op de agenda te krijgen bij verschillende organisaties en personen. Waarom vinden wij het zo belangrijk om De Grote Bloemheuvel in oude glorie te herstellen? Hiervoor zijn vier belangrijke redenen aan te voeren:

- Het is in oorsprong het oudste pand in de dorpskern van Maarsbergen (mogelijk met delen uit de 17e eeuw).
- Het heeft een zeer markante en gezichtsbepalende ligging in de dorpskern.
- Het bouwtype (hallehuisboerderij met latere uitbouw voor café waardoor de L-vormige plattegrond is ontstaan) is opvallend en uniek. Met name het voorhuis heeft nog een gave hoofdvorm en detaillering.
- Het gebouw heeft een directe relatie met de historische Buitenplaats Maarsbergen.

Om de belangrijke plaats van de Grote Bloemheuvel in Maarsbergen te illustreren, heeft Bob Laporte Sr. zijn jeugdherinneringen aan de Grote Bloemheuvel op papier gezet, welke tezamen met een begeleidende brief zijn verzonden naar de eigenaren van het pand, de gemeente Maarn, de Bond Heemschut en de Rijksdienst voor de Monumentenzorg. Inmiddels is door de gemeente Maarn en de Cultuurhistorische commissie de status van Rijksmonument aangevraagd voor het pand bij de Rijksdienst voor de Monumentenzorg.

De Open Monumentendag

Op 11 september 1999 heeft de commissie voor het eerst in de gemeente Maarn een Open Monumentendag georganiseerd. Hiertoe heeft zij van de gemeente Maarn een subsidie verkregen van Hfl 5.000,--. Het landelijk thema van de dag "Monumentaal Groen" sloot goed aan bij het plaatselijke thema: "De historische Buitenplaats Maarsbergen". Er was een wandelroute uitgezet, waarlangs verschillende monumenten waren opengesteld, namelijk de Nederlands-hervormde Kerk, boerderijen De Cruivoort en Het Blauwe Huis en de oranjerie van Kasteel Maarsbergen. De wandelgids met daarin een beschrijving van de verschillende bezienswaardigheden werd door de bezoekers zeer gewaardeerd. Mede door het prachtige weer, maar zeker ook door hulp van vrijwilligers en de eigenaren/bewoners van de monumenten en de sponsors werd de dag een groot succes. Er hebben ruim 600 (!) bezoekers aan de Open Monumentendag deelgenomen.

De Cultuurhistorische waarderingskaart

De commissie heeft in 1999 ook gewerkt aan een cultuurhistorische waarderingskaart van de gemeente Maarn. Op deze kaart worden alle cultuurhistorische landschapselementen van de gemeente Maarn ingetekend, waarbij u moet denken aan archeologische elementen (grafheuvels), historisch-bouwkundige elementen (oude boerderijen, schaapskooien, woonhuizen, etc.) en historisch-geografische elementen (verkavelingspatronen, gegraven watergangen, kerkepaden, etc.). De kaart is nog niet helemaal af. Toch kan reeds geconcludeerd worden dat deze kaart een groot inzicht verschaft in de cultuurhistorische waarde van verschillende gebieden in de gemeente Maarn. Wij zouden dan ook graag willen dat de gemeente Maarn (en andere overheden) deze kaart gaat gebruiken bij het ontwikkelen van (ruimtelijke ordenings)beleid.

Andere activiteiten

De commissie heeft op verzoek van de gemeente Maarn de inventarisatielijst van alle monumenten geëvalueerd. Aanbevelingen van de commissie om panden toe te voegen aan de gemeentelijke- en rijksmonumentenlijst zijn vrijwel geheel overgenomen. Door Henk van den Beld en Cees van Lambalgen zijn lezingen verzorgd over de activiteiten van de commissie en de ontwikkelingsgeschiedenis van de dorpen Maarn en Maarsbergen.

Lokale Agenda 21 (LA21) Maarn

De door de verschillende werkgroepen opgestelde actieplannen zijn door de gemeente verwerkt tot één LA21 actieplan. Dit plan is goedgekeurd door B & W en het aangevraagde extra budget is goed bevonden door de commissies en de gemeenteraad. Hiermee kon de uitvoering van de Lokale Agenda gestart worden. Het actieplan loopt tot eind 2000 en bevat een zeventiental actiepunten.

Inmiddels is de AFVALKALENDER bij iedereen in de brievenbus gevallen. Ook heeft iedereen in de Doornse krant informatie over het aanleggen van poelen kunnen lezen. Tevens is besloten dat de maximale snelheid op de Woudensebergse weg binnen de bebouwde kom gewijzigd wordt naar 50 km. Leden van MMN zijn in alle werkgroepen vertegenwoordigd.

- Natuur- en Landschap
- Duurzaam bouwen
- Mondiale activiteiten
- Afval
- Verkeer en Vervoer
- Natuur- en Milieueducatie.

Lezingen en Excursies

In 1999 hebben we weer een aantal zeer interessante activiteiten gehad, waaronder de lezing "Portret van een Boerderij" door Gerrit de Graaff, de lezing "In en om de Schaapskooi" en hebben we een cursus 'Vogelen in de praktijk' georganiseerd o.l.v. Cees van Lambalgen. Hier was een overweldigende belangstelling voor en werd zo een groot succes. Gelukkig viel de vaarexcursie Naardermeer dit keer niet in het water, maar was het mooi weer en werd het een fantastische tocht. Ook voor de zomeravondwandeling door de Koeheuvels, Hoekenkamp en de Peppelenk in juni was

een enorme belangstelling. Met het weer mee werd de Open Monumentendag - georganiseerd door de Cultuurhistorische Commissie - een fantastische dag met een gigantische belangstelling. Ook de excursie naar 2 biologische bedrijven was erg interessant en het kijken naar de vogeltrek in november in het Noordhout o.l.v. Herman van de Bijtel was heel apart.

© Vereniging Maarn-Maarsbergen Natuurlijk 2000